

Een voorstelling over haar. En over zelfliefde

HET HEERSENDE SCHOONHEIDSIDEAAL ONDER DE LOEP IN 'WIJ GAAN HET HEBBEN OVER HAAR'. FOTO LES ADU

Ingeweven pruiken, strakke vlechtjes of 'gestraighte' lokken. Hoe komt het dat veel zwarte vrouwen hun kroezende krullen niet omarmen? Daarover gaat een jeugdvoorstelling.

Van ISABEL BANEKE

Au! Op het podium gilt een vrouw het uit. Met gespreide vingers grijpt ze naar haar hoofdhuid. Die prikt, alsof er punaises door haar vel worden gedrukt. En de pijn verergert almaar. "Was dat aminozuur eruit", krijst ze smekend. Maar haar kapper laat zich niet lijmen. Want wil haar klant 'goed' haar, gladde lokken in plaats van krulletjes, dan moet het naar ontstopper riekende spul goed intrekken.

De titel van de jongerenvoorstelling 'Wij gaan het hebben over haar' verradt de inhoud van het stuk al: het gaat over haar, over kroeshaar om precies te zijn. Met een combinatie van spoken word, zang en komische sketches laten Dorothy Blokland (34) en Yahmani Blackman (30) zien dat die kleine krulletjes op het hoofd allerlei verhalen met zich meedragen.

"In het westen, maar ook in India en Azië, domineert het witte schoonheidsideaal nog altijd", legt Blackman uit. "Als ik kijk naar beelden die moeten tonen wat mooi is, in bijvoorbeeld reclames of in modetijdschriften, dan hoor ik daar vaak niet bij. Hoe steiler de haren en hoe lichter de huid, hoe groter de schoonheid. Hoewel ik steeds meer vrouwen met kroeshaar in het straatbeeld zie en hoewel er ook een 'natural hair movement' gaande is, is die norm mij van jongs af aan door de strot geduwd. Door de media, maar ook door de zwarte gemeenschap."

"Door dat witte schoonheidsideaal worstelen veel zwarte vrouwen met zelfacceptatie", vult Blokland aan. "Kroeshaar is daar een onderdeel van. Zo stuurde mijn moeder me vanaf mijn elfde iedere drie maanden naar de kapper om die onhandelbare krullen te 'relaxen', te ontkroezen dus. Wekenlang liep ik daarna nog rond met korsten op mijn hoofd, want die sterke chemicaliën maken brandwonden. Zwarte vrouwen dragen ook pruiken. Of ze laten hun krullen invlechten, een haardracht die al vóór de slavernij populair was in Afrika."

In 'Wij gaan het hebben over haar' onderzoeken Blokland en Blackman de wortels van deze (onbewuste) zelfminachting. Met hun kapsels als rode draad stelt het duo op geestige wijze racisme aan de kaak, white privilege en culturele toe-eigening. Hoewel het stuk vanavond in première gaat, toeren de twee al jarenlang rond met 'Wij gaan het hebben over haar'. In 2018 wonnen ze zelfs het Amsterdamse theaterfestival Fringe met de voorstelling.

"Zeker, het stuk is ook een aanklacht tegen de media", aldus Blackman. "We bevragen het heersende schoonheidsideaal, we willen het publiek aansporen om kritisch na te denken over wat mooi is en wat niet. Maar uiteindelijk gaat het stuk over zelfliefde. Onze personages zoeken zekerheid bij anderen, maar ontdekken dat acceptatie van wie je bent en hoe je eruit ziet bij jezelf begint. Of je nu wit of zwart bent, dat proces is universeel. Wij zijn allemaal ons eigen haar."

Blackman & Blokland reizen tot en met eind maart door Nederland met hun jongerenvoorstelling 'Wij gaan het hebben over haar' (12+). Voor tickets en speeldata zie stipproducties.nl.
